శ్రీ సామగిరి కోదండరామ

శతకము

13301

[illegible] ...వ్యాపాఖ్యానకలితంబో...

[illegible] ...రామాయణ సంగ్రహ,

[illegible] ...కోదండరామశతకము

ఇత్యాది,

[illegible] శ్రీశశిగిరిపురనివాసుడగు

గండ్లూరి చంగలువరాయునిచే

రచియింపబడి,

శ్రీసోమగిరికోదండరామభక్తాగ్రేసరులగు,

వేగు నారాయణశెట్టిగారు, పాగ్లపల్లె పాపిరెడ్డిగారువీ[illegible]

ద్రవ్యసహాయముచే,

A. వెంకటశిద్దారెడ్డిగారి

శ్రీ శారదా ముద్రాయంత్రాలయమున ముద్రితము.

చిత్తూరు.

1914.

శ్రీః.

శ్రీగణేశాయనమః

ప్రతిపద్య పాదపాదాదికవి ఋచ్ఛావాక్యనుటిత
అష్టోత్తరశతకంద రామాయణ సంగ్రహ,

శ్రీసోమగిరి కోదండరామ శతకము.

ఇత్యాది,

శ్రీశశిగిరిపురనివాసుడగు, శ్రీమతు

గండ్లూరి చంగలువరాయునిచే

రచియింపబడి,

శ్రీసోమగిరికోదండరామభక్తాగ్రేసరులగు,

చేగు నారాయణశెట్టిగారు, పార్లపల్లె పాపిరెడ్డిగారు
వీర్ల ద్రవ్యసహాయముచే,

A. వెంకటశిద్దారెడ్డిగారి

శ్రీశారదా ముద్రాయంత్రాలయ ముద్రితము.
చిత్తూరు.

1914.

0—1—6

పీఠిక.

పూర్వము కృష్ణదేవరాయులవారిచే పాలింపబడుచుండిన చంద్రగిరియను యీపురంబునందొక మునిశ్రేష్టుడగు విశ్వామిత్ర ఋషిపుంగవునిచే ప్రతిష్టింపబడినకోదండరామాలయంబన్ను ప్రాచీనకట్టడంబొకటిగలదు అందు సీతాసహితరామలక్ష్మణ ఉత్సవవిగ్రహంబులుబహుశృంగారొన్నత్యములుగలిగి నిత్యకైంకర్యనైవేద్య మహోత్సవాదులతివైభవంబు అనేకవత్సరంబు లిట్లుజరుగుచుండి, యీమధ్యకాలంబున నేకారణంబున నోపూజోత్సవాదులుజరుగక నిలిచిపోయెను ఉత్సవవిగ్రహంబులలో లక్ష్మణవిగ్రహంబును చోరులు తస్కరించిగొని పోయిరి ఇట్లనేకవత్సరంబులు దేవాలయము శిథిలంబులయియుండ చంద్రగిరిగ్రామస్థితభక్తజనాగ్రేసరులలో కొందరు మహాభక్తులగాంచియొకదినం ఆలోచించి దేవాలయంబును జీర్ణోద్ధారణమొనరించి రాములప్రతిష్టింపనెంచి గత1912 వవత్సరడిశంబరునెలలో ఆలయంబునస్తానస్థిరాములనందు ప్రతిష్టించి గ్రామోత్సవంబొనర్చుచుండ తరిమనంబుల లక్ష్మణవిగ్రహంబును పునఃప్రతిష్టింప కృతకమొనర్చునో అనుజసహితంబున రామోత్సవంబెప్పుడుజరిపింతుమో అనిదలంచుచుండ ఉత్సవంశాలోకించుటకై విచ్చేసియుండు భక్తజనసముదాయంబులలో పరమభక్తులగు శ్రీగు నారాయణశెట్టిగారు పాల్లపల్లె పాపిరెడ్డిగారు పిల్లకు రాములవారిప్రేరేపణచే లక్ష్మణవిగ్రహంబును చేయించి ప్రతిష్టించవలయునని బుద్ధిందలంచి విశ్వకర్మలరావించిసుదినంబున లక్ష్మణవిగ్రహంబును కృతకమొనరించి ఆలయంబున ప్రతిష్టించి కీర్తిపహించిరి.

ఇట్టిచరిత్రంబును పద్యకావ్యంబుగ రచింప దలంచినవాడనై యియ్యది నాశక్తికి మించిన కార్యంబని యొంది శోధించుచుండ కొందరు నాయాప్తమిత్రులు వచ్చి యీ చరిత్రంబును ప్రతిపద్యపాద పాదాదిని మాటలన తెలుగక్షరములనిముడ్చి రామచరితంబును సంగ్రహముగా దెలియునటుల నూటయెనిమిది కందపద్యములు గలశతకము నొనర్చుమని నన్ను ప్రోత్సాహపరచిరి.

ఇయ్యది నాశక్తికసాధ్యంబైయుండినను సోమగిరి కోదండరాములవారనుగ్రహంబువలన ఈశతకంబు రచించితిని గాన పండితమండలంబుల నేనింపు మనస్సున వేడెద. మేమనయిందుల బొందించిన అక్షరంబులందును కందపద్యంబులందును సంధియతిగణప్రాసంబులందనేకతప్పులుండవచ్చును. గానవాటిని మీరెల్లరు బిడ్డలుముద్దుపలుకు లాలుకుచుండు తరి అందులగలతప్పులను సైరించి బాలుర యభిప్రాయంబులగ్రహించి సంతోషించునటుల ఇందుల నాతప్పులకుప్పలను గొప్పమనస్సుచే యెంచక యీశతకంబును చదివి సంతోషపడుదురని మిమ్ముల నేప్రార్థించుచున్న వాడ.

ఇట్లు,

సుజనవిధేయుడు,

గంస్నారి చెంగల్వరాయుడు,

చంద్రగిరి.

శ్రీరస్తు.

శ్రీగణేశాయనమః.

ప్రతిపద్య పాదపాదాదికవి యిచ్ఛావాక్య ఘటిత
అష్టోత్తరశతకందరామాయణ సంగ్రహ,

శ్రీసోమగిరికోదండ రామశతకము

—(ప్రార్థనపద్యములు)—

—:o:—

కం॥ శ్రీభూసుతకుచయుగమృగ
నాభంబెదనంటియుండు నళినాక్షుండై।
శోభిల్లెడివరసారస
నాభుఁడు శ్రీరాముఁడేలు నను ననుదినముల్ ॥౧॥

కం॥ కరివక్త్రుఁ గొలిచిభక్తిని
శరజాసనరాణి నెంచి సత్కవివరులన్।
నిరతము నేమదిదలచియు
సరసతకోదండరామ। శతక మొనర్తున్॥ ॥౨॥

కం॥ మునుదశరథతనయునికథ
లనువినియున్నారుజగతి సతిసంగ్రహముల్।
అనువుగవినుపించెదనే
ననయంబగుమృదులశయ్య నుచితోక్తులచేన్ ॥౩॥

శ్రీసోమగిరికోదండరామశతకము.

కం॥ కందము ప్రతిపాదాదిని
నందంబుగ నాదువాంఛి తాక్షరముల నే
పొందించెదఁ బుధులకు మీ
రందరుగని బ్రోవుఁ డాత్మ నానందంబున్ ॥ ॥౧॥

కం॥ మంగళకర శశిగిరిపుర
సంగుఁడు గండ్లూరువంశ సంభవుఁడగు యా
చంగలువ రాయుడీకృతి
శృంగారమెలర్ప భువిని జేసెన సోక్తిన్ ॥ ॥౨॥

—(కవిఇచ్ఛావాక్య ఘటితలఘు రామాయణకథ)—

సి | రికరితురగాదులచా
రు | రమణులన్ భృత్యధేను లోకము చేఁజా
ల | రసోజ్వలుడై రిక్తుల
కు | రుకల్పద్రుమముభంగి గోర్కె లనిపుచున్ ॥ ౩
ను | నునుదురుబోలు నిందుని
ని | నుడౌ తేజస్సమృద్ధి నెంతయుయముదా
కి | నభోరు ధైర్యమున నీ
య | సయునభువి ప్రబలుచుండె సత్యద్భుతుడై ॥ ॥౪॥
యి | నవంశోద్భవుడై భువి
వి | నతుఁడు దశరథుఁడనంగ భేర్యానిభూపా
ల | నమొనరించుచుగావల

సి | నభోగములనుభవించు। చేలెననరుల ॥౮॥
ర | నసతులతోడ్ప్రియమున
వి | నతాఖిలపౌరుడయ్యు। వెల్గుచుభువిసా।
ఘు | నికరమందతిదయగని
గి | సకలరాజులవిశుద్ధ। కీర్తులతోడఁ ॥ ॥౯॥
రి | పుహాంతదశరథుండురి
పు | పరివ్రజమెల్లమెడల। బోవగబంగా।
ర | పుగద్దెగుండిబలికెను
వ | పువ్వునుగుందించిదీన। భావముతోడఁ ॥ ॥౧౦॥
ర | తనపురాసలుగోధన
ము | తరుణులతిసుఖములుండి। ముఖ్యాయశోదా।
న | తగినమతిగలతనుజుల
నె | తగుధనమొదగనికోదవ। ఎదనాకోదిగఁ ॥ ॥౧౧॥
ల | లితామృతమధురసపలు
కొ | లికెడిసుతులెట్లుకలుగు। కోవిదులారా।
ని | లకడగచెప్పవలసని
న | శినాప్తకులోద్భవాబ్జు। నాదశరథునుఁ ॥ ॥౧౨॥
శ | మదమబుషులనుగనిభూ
ర | మణుమయుడుగంగవినియు। రాగముచేయో।
ధ | మహాత్ములనిరిటులనవ
ర | మఖంబునుజేయగలుగు। రమణీయసుతులఁ ।౧3

శ్రీసోమగిరికోదండరామశతకము.

ద | రహాసముఖభాసితుఁడయి
శ | రజాతాప్తాన్వయుఁడు। సవనంబును వా।
ద | రసామరులకుఁ బ్రీతిగ
ధ | రఁ జేయుచువ్రానుకొనెనొ। తత్క్షణమందున్॥ ౧౪॥
త | గుసంభారములుగూర్చియు
న | గరెల్లనలంకరించి। నయముగ తాచే।
యు | గవరవనవనశాలపు
దు | గననుశృంగారరవము। లొలఁకగఁ జేసెన్॥ ॥౧౫॥
త | ముబంధుమిత్రనృపులఁకు
న | మహీసురమౌనివరులు। నత్యుగ్రతనున్।
య | మునియమయోగివర్యుల
ను | మహీపతి పిలువనంపె। నుసవనమునకున్॥ ॥౧౬॥
గ | రిబుత్విగ్జులహూగల
ను | తనాప్తులబిల్వనంపి। యుర్వీపతిరా।
జు | తనాత్మకోర్కెఁ దెల్పవ
ద | తిమోదముచేతవారు। పావనంబునకున్॥ ॥౧౭॥
గు | రుతగుమంగళరవములు
సు | రుచిరముగ మ్రోయుచుండు। సాఁగుమఖభూ।
మి | రసామరులవెలువిచి
త్ర | రచనయగుశాలచేరి। తత్సవనమునన్॥ ॥౧౮॥
కో | రతేదిలేకసలుపయు

మ	రులనలుడుదృప్తిపొంది। మహీపతికిసువా।
రు	రసంబగుపరమాన్నము
ని	రుకరములనందియిచ్చె। యజ్ఞేశ్వరుఁడున్॥ ౧౯
పె	నగొనుప్రమదంబుసగ్ర
క్కు	నగొనిదశరథుఁడుయగ్ర। కోమలికివ్వన్।
వ	నజాతాంశంబునవ
త్స	నశ్రీరామాఖ్యగర్భ। సంభవమాయన్॥ ॥౨౦॥
ర	మసమసుమిత్రపాయస
ము	మదిన్ముదమొందిపానమునుచేయగశ్రీ।
లు	మహాత్ముడులక్ష్మణుఁడున
వ	మదనుడయిజననమాయెను। వామాక్షికినిన్॥ ౨౧॥
ద	రహాసలపనోజ్వలితత
లి	రులసుబోలంఘ్రియుగము। లీలావతియై।
మె	రసెడికయికకుసుతవరు
ల	రిభంగుడుభరతుఁడనియు। యవనుద్భవులై॥ ౨౨॥
గు	ణనిధులతిబలులాజిహ
ట	నపరులతిశౌర్యబహుప। టాటోపులువా।
కు	నపటుతరమాటలుగల
ఘ	నసిజులోయనగబుట్టి। మహీరాజిలిరిన్॥ ॥౨౩॥
ది	గులేమిలేకయాటవిని
పా	గరునమునివరులనెపుడు। పోరుచునుండన్।

శ్రీసోమగిరికోదండరామశతకము.

స గరువసుకులశేఖరులన
గ గలిగినారంచుదోచ। గనుజనతతికిఁ॥
క రుణాకరుడగ్రిజానిఁ
శ రణాగతవత్సలుండు। సౌమిత్రినియా।
శి రిసోదరతుల్యుండగు
గి రికాననవాసుడైననృప। ఋషివరుఁడు॥ ॥౧౫॥
రి పుత్రైతనయగ్ణముమా
పు పర్మాశ్రమవంతులయిన। పుణ్యజనులనా।
ర పకోరిగాధిసుతుఁడుఁన్
పు పుత్రులనుబిల్వ్యజనియో। ముదమెదమీరఁ॥ ౧౬॥
వ చ్చినమానినిగనిమువ
సి చ్చియుమాంట్రాశినృపుఁడు। సేమమెమీరకుఁ।
త్తు చ్చులుమగ్నాభపణలెవ్వు
డు చ్చారణచేయకుండ। సుందురెమిన్ముఁ॥ ॥౧౭॥
చే రువనున్నాసనమున
గూ రుచుమని చెప్పమాని। కూరిమిచేఁదా।
నా రతనాసనమునధీ
రా రచనుఁడు చేరిననియో। రాజుకొప్రీతిఁ॥ ॥౧౮॥
య శవంతుఁడు నీవఖిలగు
ణ శరధివిసత్యవాఖ్యండపువరభూమీ।
శౌ శుదారుఁడునీకొలిప

ట్టి | శశికళాననుఁడు రామునిఁ బ్రదంపున్నుపా॥ ॥౨౯॥
హ్యా | దయానందంబునుఁబొం
ద | దయాసాగరుఁడవయ్యా తత్పూర్వికులన్
య | దభితిఁ జెందకంపుము
మా | దనుఁ శ్రీరామునిఁ బుడు ముఁదుగరాజా ॥౩౦॥
న | కలశనులలక్ష్మీనందన
సా | రనియ్యోని కుములిడియు చుట్టనననుపో
రి | రసముగునాదు వననము
చి | రకాలమువిఘ్నములనో నరిం చెదరధిపా ॥౩౧॥
క | శితులగు నసురులను నిస్స
పు | శరాస్త్రములంటివిడచి దుల్లేశియునా
ర | శికత్వస్సనపరుణ
యు | శ ముందగఁ జేయవయ్యా యవనీనాథా ॥౩౨॥
ము | నిపుంగవు కొటుబలుకఁగ
న | నియోగదశరథుఁడు చాల వ్యసనంబునయా
న | నయుఁ వెల్లన బుచ్చియు
త | నయులతో వెంటఁబంపె తపనాన్వయుఁడ ॥౩౩॥
ని | శిచరుల రాముండహ
త | శవాళిగఁ జేసి వనము తద్మ్రాసితోన
పూ | శిచివత్రి ప్రీతిగ సవనం
సి | శిచారులభయము లేక నెరవేర్పుమికన్ ॥౩౪॥

ప్ర మదము నగాధిప తనయుఁడ
తి మధురమగు పలుకు చేత। నృపునానతులనుఁ।
మ మత చెనిటుఁ రమ్మనిన నె
ను మహాత్ములు మీకు శుభము। లొనగూడు వెసన్॥
॥౩౫॥

కృ ప చేతను నృపతనయుల
త పను మిది లేశకడకు। దాఁ గొనిచనిసే।
మొ పనిక నినుడి వికల్లల
న పరూపగు కథలఁ జెపుచుఁ। నతిముదమతిమై॥ ॥౩౬॥
రి పుహరుడు మిదిల పతిచూ
చి పరంతపుడైన ధీరు। శ్రీరామునియా
త పనియ్యమూర్తిగుత
న పతివ్రితసీతకనుచు। నగుమోమలరన్॥ ॥౩౭॥

ప్ర ణమిల్లి కౌశికున ప్ర
కృ వనిల్చిన రామమూర్తి। కవనిజయగుసే।
త సపాణిని నిచ్చెదనే
న నమానిటు బల్కె నృపుతో। ముతి మోదమునన్
॥౩౮॥

ధి నిధులు దశరథ తనయులు
క నికరగుణశాలులమితి। కాంతులుగలశో।
భ నమూర్తుల గ్రజానిభ

త్రి | నిగొల్తురు ముప్పురనుజ। లెప్పుడతి ముదమ్ముఁ ॥౩౯॥
యు | షురాట్సుమ రాముశుభ
క్తు | శలక్ష్మణుడనియుమశ। త్రుఘ్నుడు భరతుం॥
డ | నకువులీనల్వురికిఁ
ఘు | నమీాపుత్రికలసుయువు। డింపుగజనకా॥ ॥౪౦॥
ఉ | దకోద్భవాక్షి భూసుత
ను | దరహాసోజ్వలితలపన। యూర్మిళ దేవిఁ॥
ష | దకంజగుభాండవినిఁ
షు | వవతిశ్రుతకీర్తి నిమ్ము॥ మహితగుణాఢ్యా। ॥౪౧॥
ని | యుంగును నర జనకజు డా
స | యుమృదువాక్సుతులన్నృపత। నయులకుతాచిం।
తి | యణువయునుంచకా త్తను
ని | యదల్భియుపరిణయంబు।నింపుగసరిపెఁ॥ ॥౪౨॥
ప్పు | రమెల్లనుమంగళభే
రి | రవములుఁ చె[illegible] సతులు। నృత్యములాడఁ।
కో | రతేమియులేక తెరువు
లు | రమణీయంబుగనృపుడపు। డూరేగెఁ జెఁ॥ ॥౪౩॥
ప | తులనుగూడియు భార్యలు
న | తులనుతలిదండ్రులకును। నాగరికముచే।
త | తమణులుసలుపవారపు
డ | లి పీఠిగ సెలవులొనగి। యంపిరివారిఁ॥ ॥౪౪॥

తి	లకంబులచేనాసన
ము	లు భాసిలరాకోమరులు। మునిపుంగవుకుస్।
ద	లలొంచియు పెుక్కగకర
ము	లచేతను లేవనె త్తి। మురిపంబలరన్॥ ॥౪౫॥
న	రనాథునిపుత్రులగని
త్వ	రితంబుగపురినిచేరి। వర్థిలమనివా।
రి	రువంకల చెక్కిళ్లా
త	రియూర్చియుముద్దులాడి। తరులమనంగన్॥౪౬॥
ప	రితలసుతులనుగూడియు
తి	తముగగోడండ్రగలసి। తీర్చెవమిచనియా॥
న	రనాథు డగుదశరథుడి
టు	రథముల నెక్కి వెడలి। యోధ్యను చేరెన్॥ ౪౭॥
ల	లితామృతమధురసముల
నొ	లుకుచుపలుకాత్మజులతో। నుత్సాహముచే।
న	ళినాక్షులుస్నుషలనుగని
రి	లపతిసతులమిత్రప్రీతి। నెగడుచుకురిలనుస్॥ ॥౪౮॥
చి	త్తమునందుననొకదివ
సు	త్తము డానృపుడు తలచె సుస్థిరమతిబో॥
డి	త్తరిరాజ్యభిషిక్తుని
న	త్తనయుడు రామవిభుని। నమరదివిజిన్॥ ॥౪౯॥
ర	క్కసియగుకయికొంగన

వ కృణములుపెట్టియేస్చి పతిమాటిపుర్వ
ని కృముతేదనియలనా
గ కృసమునవాదుగాక గాంచుచునుండెన్ ॥౧౦
మ సిజవెత చేపతిజన
ధ్వ నిచేయకగృహమునందు పవళించియుయా
ను మవదనముకనుబకకను
లు మమాయుచుదెరచుచుండె లోలాక్షుపుమన్
॥౧౨॥

చె లియే మొమొకు రాదుగొ
ల లనిటునామీాదవలగి లావణ్యమునున్
గ లతనువురుచూపింపక
గ లుమముబూనిల్లువాకు కష్టమునిడనో ॥౧౩॥
ల పనముదీనత చెందియు
క్ష్మీ పతియుతనసగినిగాంచి మారునివిరిబా
ణ పరవశుడయిబలికెను
వి పరీతము లేలగలిగె వేడదచెప్పుమా ॥౧౪॥
గ్ర వనముమునగకశశిగమ
హ సనానమముఖ మొవరి కగుపడకవనిన్
ము సుకిడివవళించుటకే
ను సఖనినునేమ్మనుంటి నో ప్రియ చెప్పుమా ॥౧౫॥
ఁ బ్బాలా వెదకొన్నడీ

శ | బ్బదెదోసంబునీకు। యవనీశుడధీ।
ర | బ్బునిపట్టెగురాముని
ధ | బ్బున విపినంబుకంపు। తప్పక మాటన్॥ ॥౧౬॥
కు | తిలముభరతునకిచ్చియు
మ | తిదృఢముగనిల్చియుంచి। మహిజేశునిమా।
రు | తగువగునారచీరల
ని | తమణముసముచ్చిబంపు। మికల్పటిలోన ॥౧౭॥
ప్ర | మదంబునబల్కెనని
క్ష | ముయనియుట్లనుగదగును। కాంతతోభువిదా।
స | మరాంశజరామునినే
సు | మహాటవికేగ్లుబంపి। మోహ్మనచెలియా॥ ॥౧౮॥
స | రనుతుడుకరుణసీరధి
చి | రుతఁడుబలుముద్దుకొడుకు। శీలుఁడుభువినిన్।
స్థి | రమెుఁడుసత్యమూర్తి
ర | రసాలలమేలుటతను। రాముఁడెతగునే। ॥౧౯॥
య | నతయికపుడనరుతితోన
శ | నమొల్లనుత్క్షితిజపతిని। జపమాటవిడి।
ము | మునోసచివవరముదీతిగ
ను | నశిపిబంపించువరకు। గుమ్మక్కపుదమన్॥ ॥౨౦॥
బ | టుకాములుమెంగవారెప్పు
డ | లివేణులగూంది సుఖము। లాడెపువేళ

సౌ లవానగినదానంబుల
సు లలితప్రేమున్గనరుతు। రుర్వీనాథా॥ ॥౬౧॥
ధ పశానమండముపలికెను
ర వపక్షితినినిన్ను గూడి। రామునియుపుత్రే।
జ వమునవనమునకంపెద
ప వనాశనవేశిమరువ। వాగ్దానంబున్॥ ॥౬౨॥
తి రుగయిచనిమదిదుఃఖిత
భ రితుండయికన్నులనీరు। బారుచుభయయు।
క్తు రుచింతాకులతయిగనె
ని రుపమగుణశాలిరాము। నెదుటన్నుడువన్॥౬౩॥
పు దమూలధరనిడవడకుచు
ణు దియెట్లకొదెల్పెదనుచు। నేడ్చుచుయూచా।
స దయనులేకొలికెనుభూ
ఖి దిరక్కసిజన్మమేమొ। మేలోర్వకనెన్॥ ॥౬౪॥
త డబడుపలుకలమంత్రిని
క డువ్యసనముతోడబిలచి। కయికకుమనుదా।
ని డినట్టివరముమవివరము
క డపటిశ్రీరామునడవి। కంపెడువార్తల॥౬౫॥
ర వముడిగిదెల్పనీవిధి
మి పమిసమోామలకుచుండ। నృపరామునిగూ।
శ్రీ స్వరసమాటలచేమన

సు	సమాధానంబుబడగ। సొంపుగ జెప్పుమా॥ ॥౬౬॥
త	రలుమయిపుడే శీఘ్రము
ధ	రజాధిపుయొద్దకనగ। తక్షణము సయా।
న	రనాథునిమంత్రియుచని
వ	రమిడినదినడవికనుపు। వైనము దెలిపెన్॥ ॥౬౭॥
య	దిషనిహృదయంబదరిల
సు	థనేలుటకయినవనము। సారనాకపిమే।
లా	దవగపిత్రుమునజనకుడ
ద	జలించియునిటులసలుపు। దావచియించెన్॥ ౬౮॥
గ	దలెదగహనంబునకుని
ధి	దలంపుకుమారుగలచె। దివిజులకయిన్।
కి	దలకయుండినగలుగని
మ	దినిశ్చయమొందిబలికె। మంత్రిసగనియున్॥ ౬౯
యి	సుమంత్రయైనసామది
వి	సుకేమియు లేకచనెను। విపినంబునకున్
ల	సదాననకైకమ్మకు
సి	సలనినామాటదెలుపు। శీఘ్రమెనచిపా॥ ॥౭౦
ల	లనగుకయికాంగనపుము
వ	లపునుగలనాదుజనక। వరుసతోనీదా॥
ర	శ్రీవేణికినిచ్చినవర
ము	లమేరకుచనియదవ్వన। ముకునని చెప్పుమా॥ ॥౭౧॥

నా | సలునవ్యసనము లేకప
స | సహితముగ చెప్పిబంప। సరగున దా నే।
గ | సరసిజాక్షుగుభువనజ
ను | సఖియనిపిలచికనుల। నొలుకుచుజలముల్ ॥౨౨॥
భ | రితాంతఃకరుణుఁడయిర
క్త | రసాతలమే లసన్ను। తగులగ్నముసన్।
జ | రిపించనుమజ్జనకుఁడు
ను | రమునతాఁదలుపనదియు। నొర్వకచెలియా॥ ౨౩।
లా | లనచేమునుతనప్రియు
రా | లగుమాకైకవడసె। రయమునవరమున్।
మీ | లక్షణరామునివా
రీ | లగ్నమునంపినదికి స్థిరమతిభరతుఁ॥ ॥౨౪
క్షి | తిసేతగారిసరి
తి | తట్టాలునవాగ్నసగా। ధీరుఁడనై నే।
జ | తలేకేవలముననా
ప | తపొందకజనకవాక్య। పాలనచేతుఁ॥ ॥౨౫॥
తి | రిగెదవనమ నెరాజ్యము
ని | తమతరుగుల్మచయమ। నేమనుజులబూ।
ని | రసికమృగములనేపి
ర | సంబగుభటులనేలి। సాదలతుచెలీ॥ ॥౨౬॥
త | రుణీసీమామత్తల

ము | రిపంబున చేరికొలచి। మోసము నెప్పుడున్ ।
భ | రితాత్ముల చేయుచు భువి
జ | రుపుచు కాలంబు నేను। చనుదనుక ప్రియా। ॥౭౭॥
న | ళినాక్షుండు జలములకను
లో | బకుచు లక్ష్మణుని గాంచి। యోసఖ నేకా।
న | లకేగ సెలవొసగమీ
రి | లనాధుండు జనకునాజ్ఞ। నేగెదననుజా॥ ॥౭౮
చి | పతండు నీవతిభక్తిని
మ | రువక తల్లిదండ్రులవలె। మర్యాదల చే।
ది | రముగ సేవలొనర్పుము
ము | హురుసిరిఁ మదిని గొలువు। భూమిని యెఱుఁగ్రా ౭౯
పె | సుజారిటు బలుకినదే
ను | న కశ్వరుడిటులసలుప। మోసమునని వే।
ద | న చెందిలక్ష్మణుడప్పుడు
వ | నమునికునువచ్చెదనుచు। వాంఛతో బలికెఁ ।౮౦
గ | డగడవడకుచుపుడమిజ
స | డలిన చేః మునుగట్టి। చనుదోచుచుకా।
లి | డదడబడు పునుభీతిని
పి | డుగొడలునబడిసభంగిపిలచెనుపతినిఁ॥ ॥౮౧॥
సీ | మను నేలుట విడచియు
తా | మసమున సతిని వదలి। తరలుటకగునా।

రా | మఃముకేనొచ్చెదవిను
మా | మగునలుపతులవిడచి। మహినుండగునా॥౫౨॥
ద | యహృదయుఁడురాముఁడుదా
ర | యుతుఁడుసోదరునిసహితు। రాజితకరభా।
ణ | యలంకారాభరణముల
ను | యురువగువిప్రములొదలి యుత్సాత్మకుఁడై॥
... ... ॥౫౩॥
వ | రుసనవల్కలముల వా
ర | రువుగధరియించిమొలను। యంబుజముఖులా।
ము | రిపపుత్త్రులగనికను
ల | రుణముతైనీరుగార। నందఱుభక్తిన్॥ ॥౫౪॥
బ | డిరంఘ్రులపయివారపు
డ | డరుచుమాతల్లులడిగి। రాఘవతలస్నుషన్
యు | డురాట్రాముఁడుబలికెను
దు | డుకునమేమటవికరుక। దొరసెలవొసగన్॥౫౫॥
ర | మణీమణినేలక్ష్మణుఁడు
ని | మముసపిత్రృవాక్యమవని। నెగడఁ నడవిన్।
య | మగులునరులునుమెచ్చగ
ను | మహాటవినందుసలిపి। ఒచ్చెదమత్రా॥ ॥౫౬॥
ది | నముపతిశిశుప్రషల
న | నువుగమదిభక్తిసలిపి। నడుపురుదినముల్।

ము | నివేషులమయియూకా
న | సములబోవొసగవలయు। ననుమతివిూరల్ ॥౮౭॥
మి | ణుకుచుదుఃఖాంబుధిలో
ము | ణుగుచుసతులుర్విపయిఁబ। మోదితులైకూ
ల | ణునంతలేక తెల్వియు
ను | సవారుణాక్షల్లవోష్ఠు। లోర్వ్యకతనువుల్ ॥ ॥౮౮॥
బో | రగాః బొక్కుచుసప్రుడా
గ | రితలుసౌమిత్రజననికౌసల్యయుగా।
డై | రయిచ్చెలేకగహనము
ద | రలుటకాత్మజులవెంట। దలచిరిమదిలోఁ ॥౮౯

మ | దవతికై కకుదెలుపము
ది | దలంచియుగాంచిననేను। తీవ్రమెసేబో।
య | దసటవికినాజ్ఞనుమీ।
ర | దయనుసెలవొసగుతల్లి । రాజీవాక్షీ ॥౯౦॥
చి | త్తముచెడిబడియుండియు
త | త్తరపడుధరణిపతియు।దశరధు డగుయా।
మ | త్తునిగనినడవికినా
గు | త్తురువునుబోవనిమ్ము। గోరినమాట్కిఁ ॥ ॥౯౧॥
శ | మదమగుఋషుగు రాముఁడు
ర | మసమభాసిలెకిసీత। రమ్యుఁడుగుణసోమా।

ఫ	మహోత్కృష్టలక్ష్మణసహితు
౦	మణియుముగ గూడి గనిరి। రథమునవనికిన్ ॥క—౨॥
ల	మగుచుమునులాశ్రమముల
స	రమ్యగములసదులకుసుమ। ఫలభరితసుఫల్ ।
ని	మపమకములాకరముల
జ	మగుచుగని జేరి పుష్పు। సత్పంచవటిన్॥ ॥క—౩॥
ప	లువన్నెలమృగమునుగని
తి	లకముమెరయంగసీత। తెమ్మనసతియా।
శ	లదీర్చనేగ రాముడు
త	ల చెనదశకంఠుడీదియు। తరుణమునాకున్ ॥క—౪॥
క	లకంఠిని దెచ్చెదభుజ
ము	లమోసుకయు చ్చెదనుచు। మోహముచేతన్।
స	లపంచవటిని శాలను
గ	లసీతనుముచ్చెంచి। కదలెను పురికిన్॥ ॥క—౫॥
ల	లనామణికోదనవిని
త	లనెత్తి జటాయువప్పు। తప్పకగని।
ప్పు	లురాలుచునయనంబుల
ల	లిత్రోక్తులపిలువగనప్పు। డసురేశుడు తా॥ ॥క—౬॥
వ	రభీకరమునగాంచియు
ద	రిచేరియుదన్ను ఖగము। తాళకతాను।
లి	రదన్నుకలాడుచుపడి

యు | రముసప్రాణంబుమాత్ర ముంచుకనుండెఁ ॥౯
బ | డలునవిషకొనితాన
ప్పు | డవిజనెత్తుకొని లంకాపురిచేరఁగ నో॥
ల | క్షరుచురాముని దలఁచుచు
ను | డకగునిట్టూర్పులిడుచు నోర్చుకయుండెఁ ॥౯౮॥
గ | రువపుమాయామృగమును
యి | రవాదులుచంపివచ్చి। యింతినిచూడఁ
కొ | రతయిగనుబడసందున
ను | రవడినెచటకు చనుగనరి। యురగాకనుని ॥౯౯॥
దు | రవస్థలేమినీకని
ర | రువుగజనకజనుదెలుపనాత్మనుతాఁబా
ని | రువుకులకెరుకచెప్పియు
బు | రబురయనిగురకలిడియు। బొందెనుముక్తిఁ ॥౧౦౦॥
ధ | రనాధులుసంస్కారము
వ | రఖగపతికమరసలిపి। వదలేగియువా।
సు | రమాపతిసఖ్యంబుజ
ల | రుహాత్మజుతారపతి। నడచిచంపివెసఁ॥ ॥౧౦౧॥
యి | లచుట్టునుచుట్టియువా
న | లుదిక్కులనల్లుకొనిన। వర్ధనిగట్టెఁ।
త | లఁచియులంకనుకాల్చెఁ

మ | లినుఁడు రావణునికులము। మాడ్చియుఁగూల్చెన్
... ... ॥౧౦౨॥
కు | లసతిసీత నుఁగనియా
స | లలిజముఖుఁడసియెనిన్ను। సమ్మతిచేఁ భూ।
త | లమునఁజేపట్టగనన్
త | లతుకుపరులంటినట్టి। తరుణింబెచ్చెన్॥ ॥౧౦౩॥
ము | నుయీనిందెసుబాపును
న | నలఁబునఁదుమికిసీత। యతివయిరాఘ।
తు | నరాము నుఁగయుఁకొనెనతు
లో | నరించెనుసతియుపతికి। నొప్పుగప్రియముల్॥౧౦౪॥
న | ళినాక్షుడవుడయోధ్యపు
రి | లలితమాధుర్యమైన। మృదుభాషణలన్।
చె | లయతోబలుకుచువానర
ద | ళమునజనిచేరిరపురు।తద్దయనుండన్॥ ॥౧౦౫॥

—(పట్టాభిషేకము)—

కం॥ సుందరిసీతగుభూజాంగన
అందంబుగవామభాగ। మందునహనుమాన్।
ముందునసౌమిత్రియుయా
నందంబునపశ్చిమాశ। నందునమెరయన్॥౧౦౬॥

కం॥ భరతుఁడుశత్రుంఘ్నుండును
నిరుపార్శ్వములందుమెరయ। నినజుండునుయా।
ధారయంగదుండురాక్షస
వరుఁడువిభీషణుఁడు। జాంబవంతుడుపరుసన్॥౧౦౭॥

కం॥ కరువలిదిశ మెరయగవర
సరదభ్రసుకుచలదేహ। శ్యామల కాంతిం
శరసిజముఖుఁడై రాముఁడు
ధరవిలసితుఁడయ్యెయిడె। తామధ్యమునన్॥౧౦౭

కం॥ పురజనులనన్నృపగణనుల
వరమానులబృందములను। వానరతతులన్।
ధర దేవులగూడియుమది
పరమానందంబుబొందె। భాసిలురామున్॥౧౦౮॥

కం॥ ఘనమగుపృభువైధరణిని
జనపాలనఁజేయమనుచుఁ। జతురతరామున్।
మునిచంద్రుఁడగువసిష్ఠుఁడు
తినపట్టాభిషిక్తుఁ జేసి। దీవెనలొసగెన్॥ ॥౧౦౯॥

కం॥ శ్రీసోమగిరిపురంబున
భాసిలుకోదండరామ। భవ్యనకును నే।
వాసిగనంకిత మొసగితి
శాసరముగవ్రాసి దీని। పల్వురుమెచ్చన్॥౧౧౦॥

కం॥ మంగళమూ రామునకున్
మంగళమూసోమశైల। మందిరునకును।
న్మంగళముధీనిధికిశుభ
మంగళమావనిజపతికిమహనియ్యునకున్॥౧౧౧॥

సంపూర్ణము.

—(శ్రీ రా మా ర్ప ణ మ స్తు)—